

Udenrigsministeriet

Dato: 5. oktober 2010

Besvarelse af spørgsmål 984 af
21. september 2010 fra Folketingets
Miljø- og Planlægningsudvalg.

Spørgsmål 984:

Kan ministeren bekræfte, at der i august er fanget en pukkelhval i Grønland og altså længe før IWC-kvoterne træder i kraft den 13. oktober 2010?

Svar:

Ja det kan bekræftes, at der er fanget en pukkelhval i Grønland i august 2010.

Baggrunden for fangsten var følgende:

På IWC's 62. årsmøde blev der den 25.juni 2010, ved konsensus, truffet beslutning om, at Grønland, i hvert af årene 2010, 2011 og 2012, fik 9 pukkelhvaler mod – de samme år - at reducere kvoten for finhvaler fra 19 til 10 og vågehvalskvoten fra 200 til 178. Reduktionen af vågehvalskvoten skete frivilligt fra Grønlands side efter rådgivning fra den videnskabelige komite.

EU-landenes stemmer var afgørende for resultatet, og EU lagde under de bilaterale drøftelser med Danmark/Grønland afgørende vægt på, at Grønland ikke fik et "ekstra" antal store hvaler, hvilket var den politiske baggrund for reduktionen af finhvalskvoten og afgørende for den af Grønland senere trufne beslutning om at iværksætte fangstperioden den 13.8.2010. EU lagde også afgørende vægt på, at Grønland respekterede den videnskabelige rådgivning vedrørende vågehvaler.

Rent teknisk sker kvoteændringerne (og det drejede sig om 3 arter: pukkelhvaler, finhvaler og vågehvaler) først 3 måneder efter, at IWC sekretariatet har udsendt en ændret kvotebekendtgørelse. Denne bekendtgørelse blev udsendt den 15.juli 2010 med henblik på at træde i kraft 90 dage senere, dvs. den 13.oktober 2010.

Ingen, ej heller IWC sekretariatet, havde gennemtænkt konsekvensen af dette tidspunkt for ikrafttræden af Grønlands IWC-kvoter. Normalt vedtages kvoterne året forud for deres ikrafttræden, men en række omstændigheder, som hverken Danmark eller Grønland har været skyld i, har medført, at vedtagelsen først skete i juni 2010, samtidig med at beslutningen også skulle være gældende for fangståret 2010.

Grunden til 90 dages fristen er, at IWC tidligere (før vedtagelsen af moratoriet) fastsatte kvoter for adskillige lande på samme tid. Fristen tillod hver kontraherende part at overveje, om man kunne acceptere de udmeldte kvoter, som man selv eller andre kontraherende parter havde modtaget. Hvis et land ikke var tilfreds med kvoterne, kunne det pågældende land protestere over beslutningen, og landet var så ikke bundet af beslutningen, men kunne fastsætte sine egne kvoter.

For så vidt angår årets kvotebeslutninger omfatter disse alene Danmark/Grønland. Hvis andre lande måtte være utilfredse med beslutningen, står det dem frit for at protestere mod beslutningen, og de er så i givet fald ikke bundet heraf (hvilket indholdsmæssigt ville være meningsløst). Andre lande kan nemlig ikke benytte denne protestmulighed til at fastsætte kvoter for sig selv, da det generelle forbud mod hvalfangst fortsat er gældende. En protest vil i dette tilfælde være uden betydning for Grønlands ret til at tage de udmeldte kvoter, og en eventuel protest har derfor kun betydning set i en politisk sammenhæng. 90 dages fristen har derfor – i den konkrete sammenhæng – mistet al sin tidligere betydning. Kun ét land har i år protesteret mod kvotebekendtgørelsen, men det pågældende land protesterer hvert år, da man af interne grunde ikke formår at få godkendt kvotebekendtgørelsen i tide. Protesten i år er baseret på det pågældende lands sædvanlige problem, og protesten nævner ikke de grønlandske kvoter. Ingen andre lande har protesteret mod kvotebekendtgørelsen.

Grønland var i den foreliggende sag i et dilemma. Uanset hvad Grønland gjorde, ville man bryde kvotebekendtgørelsen samt den indgåede politiske aftale med EU og med IWC i øvrigt eller bryde en administrativ IWC-regel – her 90 dages fristen. Hvis man i Grønland ventede med at gennemføre kvoteændringerne til 13. oktober 2010 (dvs. respekterede 90 dages fristen), så ville man med stor sandsynlighed have fanget mere end 10 finhvaler og måske mere end 178 vågehvaler (dvs. et klart brud på IWC's kvotebekendtgørelse). Man kunne nå at stoppe disse fangster, hvis man iværksatte kvoteændringerne i august. Grønlands Landsstyre kunne heller ikke, internt, ensidigt reducere finhvalskvoten og vågehvalskvoten uden samtidig at iværksætte pukkelhvalskvoten. Fangerne havde en rettighed efter den daværende grønlandske bekendtgørelse til at fange et bestemt antal hvaler, og denne rettighed kan ikke sættes til side, uden at man giver tilladelse til at fange alternativet, som var pukkelhvalerne.

Det grønlandske Landsstyre vedtog at iværksætte alle nye kvoter for vest Grønland (10 finhvaler, 178 vågehvaler og 9 pukkelhvaler) den 13. august 2010. Dette var en administrativ overtrædelse af 90 dages reglen, men reglen er i den konkrete sammenhæng meningsløs, hvorfor denne beslutning blev valgt som et mindre onde end alternativet, som var at overtræde den politiske aftale med EU og kvotebekendtgørelsens indhold. Landsstyret og Udenrigsministeriet redegjorde for den opståede situation over for IWC's kontraherende parter den 12. august 2010. Der er ikke modtaget nogen kommentarer fra disse til redegørelsen.